กลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

Developing Strategies under the Policy of Learning and Teaching English Reform in Schools towards ASEAN Community under the Office of Chiangmai Primary Education Service Area Office 3

สมเดียว เกตุอินทร์[1*], ดร.สุชาติ ลี้ตระกูล, ดร.ศรชัย มุ่งไธสง และ ดร.พูนชัย ยาวิราช
Somdeaw Ket-in[1*], Dr.Suchart Leetrakul, Dr.Sornchai Mungthaisong and Dr.Phoonchai Yawirach

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2) พัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และ 3) ประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับการเข้าเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว อำเภอเวียงแหง จำนวน 152 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 152 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำนวน 152 คน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 50 คน รวมประชากรในการวิจัยทั้งสิ้น 354 คน สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า สภาพ ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานต่างกัน และขาดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ผู้สอนไม่มีความเป็นมืออาชีพเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในทักษะการสอนวิชาอังกฤษ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนยังขาดความต่อเนื่อง และชั่วโมงเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษน้อยเกินไป โรงเรียนยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนอยู่ในบริบทที่ห่างไกลและทุรกันดารอาคารห้องเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนภาษาอังกฤษ การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ครูขาดทักษะในการออกข้อสอบการประเมิน

[1] ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
[1] Doctor of Philosophy Education and Social Development, Chiangrai Rajabhat University
* Corresponding author. Tel. 086-1826856 E-mail: dekdong@gmail.com

ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษ และไม่สามารถอ่านโจทย์ให้เข้าใจได้ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยได้ความรู้ความสามารถของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ครูควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ครูควรมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ปัจจัยด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ และรองลงมาคือ สภาพบริบทความพร้อมของครอบครัว

ผลการพัฒนากลยุทธ์ขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับการเข้าเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัด พบว่า กลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ประเด็นกลยุทธ์ 8 กลยุทธ์ 27 มาตรการ 27 ตัวชี้วัด ดังนี้ **ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1** ด้านนโยบายและหลักสูตรประกอบด้วย กลยุทธ์เร่งรัดนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน (CEFR) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการบริหารจัดการและดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน **ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2** ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู ประกอบด้วย กลยุทธ์ยกระดับความสามารถการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษและกลยุทธ์ช่วยเหลือแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ **ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3** ด้านคุณสมบัติของครูสอนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย กลยุทธ์พัฒนาสมรรถนะและทักษะทางภาษาอังกฤษให้กับครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ **ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4** ด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วย กลยุทธ์ส่งเสริมโครงการพิเศษด้านภาษาอังกฤษ กลยุทธ์สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษกลยุทธ์ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษของนักเรียน ผู้ปกครอง และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน **ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5** ด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย กลยุทธ์พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

ผลการประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ พิจารณาความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์, นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ, เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน

Abstract

The purposes of this research are 1) to study problems and factors affecting learning and teaching English, 2) to investigate development of strategies under the policy of English teaching and learning reform, 3) and to evaluate strategies under the policy of learning and teaching English reform of schools towards ASEAN community under the Office of Chiangmai Primary Education Service Area Office 3. The population of this study are administrators, English teachers in primary and lower secondary schools in academic year 2014 in the Office of Chiangmai Primary Education Service Area Office 3. There are 152 schools in 5 districts; Fang, Mae-aei, Chaiprakarn, Chiangdao, and Wianghang. There are 152 English primary school teachers and 50 English secondary school teachers. Therefore, the number of the population is 354. Data were analyzed by frequency, mean, percentages, and standard deviation.

The results of this research are shown that the main problems of learning and teaching English are that students had different basics and they had negative attitude towards English. The teachers were not professional due to their lacks of English teaching knowledge and understand. English activities are not run continuously. Schools lacked of learning materials and equipment and were also far from cities. There is no enough room to organize teaching English. Schools also had problems with evaluation and measurement. Teachers did not have good skills to write analytical examination questions. Students could not read questions. Many factors affecting teaching English in schools are in high levels. Firstly, English abilities of teachers, they should create learning plans. Secondly, teachers should make authentic evaluation and measurement. Next factor is the differences of races. Final factor is family contexts of students.

The results of developing strategies under the policy of learning and teaching English reform in schools under the Office of Chiangmai Primary Education Service Area Office 3 found that there were 5 strategic issues, 8 strategies, 27 standards and 27 indicators. First strategic issue, it is related to policy and curriculum composed of a strategy rushing policy of learning and teaching English according to Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). This framework will be mainly focused to manage and administrate learning and teaching English in schools. Second strategic issue, teaching method of teachers was composed of a strategy upgrading learning and teaching English abilities of English teachers and a strategy giving solving problems of English teachers. Third strategic issue, qualifications of English teachers was composed of a strategy developing proficiency and skills in English to teachers systematically. Forth strategic issue, managing environment to support learning and teaching was formed by a strategy encouraging English special classes, a strategy supporting teachers to develop technological media of learning and teaching English, and a strategy encouraging positive attitudes towards English of students and parents and creating environment supporting to learning English of students. Fifth strategic issue, it is related to evaluation and measurement composed of a strategy improving assessment and evaluation process of learning and teaching of English teachers.

The evaluate strategies under the policy of learning and teaching English reform of schools towards ASEAN community under the Office of Chiangmai Primary Education Service Area Office 3 found the experts considered that the appropriate in the most level.

Keywords: Strategies, Policy of Learning and Teaching English Reform, Towards ASEAN Community

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ อันประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ลาว เวียดนาม พม่า บรูไน กัมพูชา และไทย ได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ในปี 2558 โดยเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน ภายใต้วิสัยทัศน์ “One Vision, One Identity, One Community” (หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม) โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ กรุงจาการ์ต้า อินโดนีเซีย และมีกฎบัตรอาเซียนเป็นกรอบทางกฎหมายและแนวทางในการปฏิบัติของสมาชิก เพื่อช่วยให้การติดต่อสื่อสารและการประสานความร่วมมือใน 3 เสาหลักประสบความสำเร็จ กฎบัตรอาเซียนมาตราที่ 34 ระบุให้ใช้ภาษาสำหรับการทำงานของอาเซียน คือภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายความว่าประชาชนใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกเหนือจากการใช้ภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำท้องถิ่นของตนเอง (กฎบัตรอาเซียน, 2555: 29)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว สิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารและนักวิชาการในประเทศไทย คือ การสร้างกลยุทธ์เพื่อเตรียมคนที่จะเป็นพลเมืองประเทศสมาชิกของประชาคมอาเซียนโดยการสนับสนุนให้ประชาชนได้รับประโยชน์ให้มากที่สุดและเสียประโยชน์น้อยที่สุด โดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาโดยตรงคือ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับคนไทย

เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างสูงสุดให้กับเยาวชนไทย อันจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแผนงานโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในปีการศึกษา 2555 ขึ้น โดยได้มอบหมายให้ผู้บริหารโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Project Manager) จัดทำแผนพัฒนาตามกลยุทธ์ที่ 1 โครงการที่ 4 โครงการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่ประชาคมโลก ได้แก่ “โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)” สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งศึกษานิเทศก์ภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้เรียนระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษา อย่างทั่วถึงโดยสมรรถนะแรกของการพัฒนา จะต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ และให้หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมรองรับโครงการ “English Speaking Year 2012” โดยแบ่งเป็น 4 โครงการย่อย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 1) ประกอบด้วย (1) โครงการพัฒนานักเรียน/ครูภาษาอังกฤษ/ศึกษานิเทศก์ (2) โครงการพัฒนาผลิตตำราสื่อการสอนและแบบประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ (3) โครงการส่งเสริมสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายการเรียนการสอนทั้งในและต่างประเทศ และ (4) โครงการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพโรงเรียน EP/MEP ทั้งนี้ โครงการต่างๆ เป็นแนวทางในการปฏิรูปการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษ และศึกษานิเทศก์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการค้นคว้าเชิงวิชาการ และการเขียนความเรียงผลการศึกษาค้นคว้า ในลักษณะของความเรียงขั้นสูง (Extended Essay) เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียนก็ตาม แต่จากผลการดำเนินงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศตามนโยบายดังกล่าว แต่ปรากฏผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สาระภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 38.37 ปีการศึกษา 2555 ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 36.99 และปีการศึกษา 2556 ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 33.82 จากผลการสอบดังกล่าวจะเห็นได้ว่าคะแนนสาระภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยลดลงในทุกปี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (O-NET) ปีการศึกษา 2554 ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 30.49 ปีการศึกษา 2555 ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 28.71 และปีการศึกษา 2556 ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 30.35 คะแนนผลการทดสอบดังกล่าวลดลงในปีการศึกษา 2555 และเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2556 แต่ก็ยังต่ำกว่าปีการศึกษา 2554 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557: 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 152 โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนรวม 40,765 คน และครูผู้บริหารจำนวน 1,795 คน จากการนิเทศติดตามและการดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสาระภาษาต่างประเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการทดสอบภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) ปีการศึกษา 2554 เฉลี่ย 27.35 ปีการศึกษา 2555 เฉลี่ย 29.83 และปีการศึกษา 2556 เฉลี่ย 27.59 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2554 กับ 2555 ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 2.48 และเมื่อเปรียบเทียบปีการศึกษา 2555 กับ 2556 ค่าเฉลี่ยลดลง 2.24 ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (O-NET) ปีการศึกษา 2554 เฉลี่ย 26.54 ปีการศึกษา 2555 เฉลี่ย 25.98 และปีการศึกษา 2556 เฉลี่ย 28.13 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2554 กับ 2555 ค่าเฉลี่ยลดลง 0.56 ส่วนปีการศึกษา 2555 กับ 2556 ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 2.15 จะเห็นได้ว่าทั้งค่าเฉลี่ยระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่นั้นมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับที่ต่ำและน่าเป็นห่วงควรแก่การดูแลแก้ไขอย่างเร่งด่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2556: 21)

จากสภาพปัญหาและผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยที่ลดลงในทุกปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2557 ขึ้น และได้ประกาศนโยบาย เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2557 โดยมีนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ (1) ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) (2) ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) (3) ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลัก ส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (4) ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR และ (5) ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557: 3-5)

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว การนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และมีการกำหนดแนวปฏิบัติวิธีการเป้าหมายในการปฏิรูปการเรียนการสอนในแต่ละด้านที่ชัดเจนขึ้น ส่งผลให้ครูผู้สอนและสถานศึกษานำไปใช้เป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสามารถพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1.1 ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 152 คน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง จำนวน 152 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 354 คน

1.2 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน รวมผู้ร่วมประชุมกลุ่มจำนวน 14 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์

2.1 ผู้ประชุมกลุ่มย่อยได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน รวมผู้ร่วมประชุมกลุ่มจำนวน 14 คน

2.2 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมกลุ่มย่อย

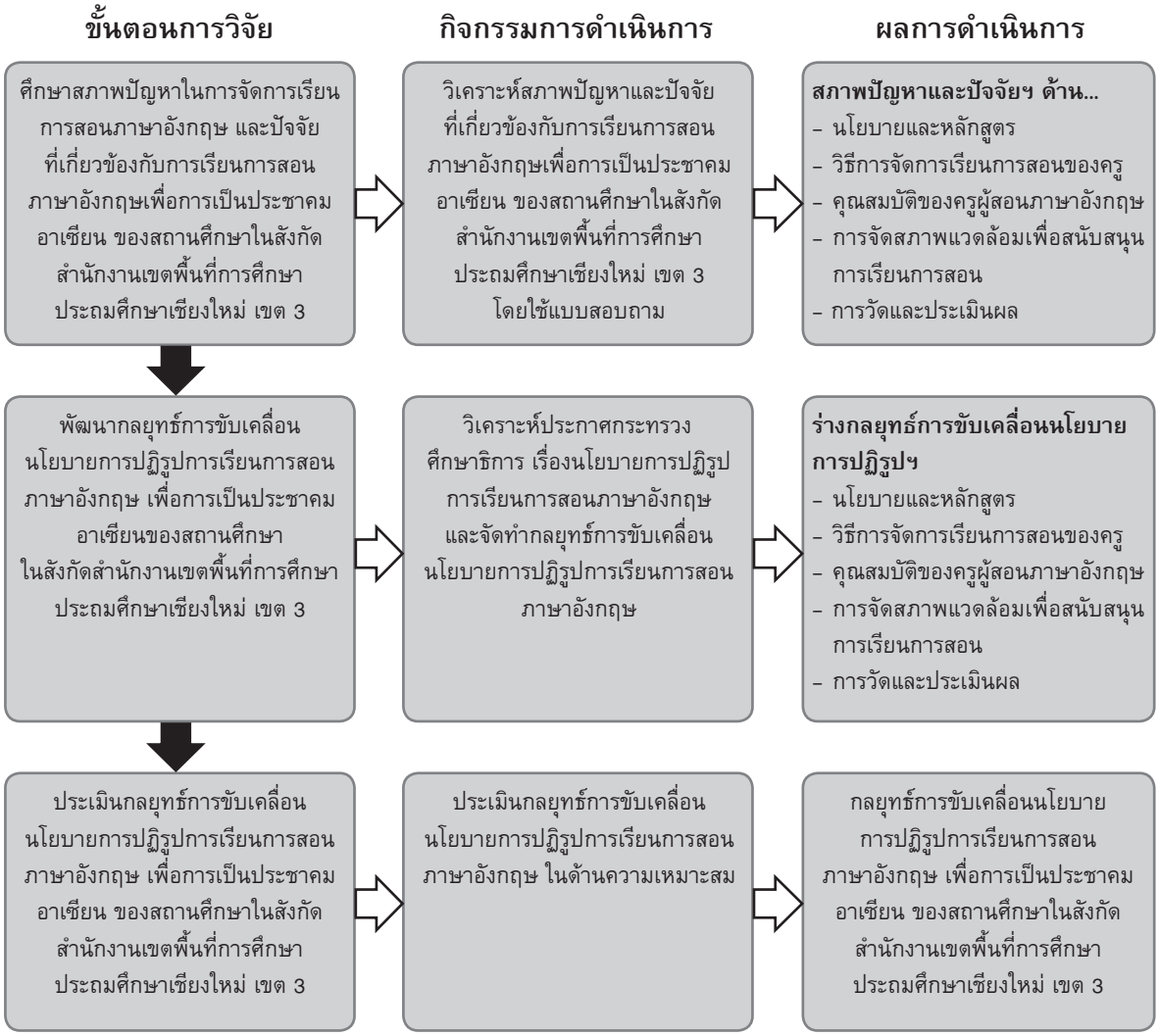
2.4 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และสาระสำคัญของนโยบายแต่ละข้อตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และบทบาทของหน่วยงานในแต่ละระดับและบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและจัดทำร่างกลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์

3.1 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 40 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ด้านความเหมาะสมของกลยุทธ์ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์

3.3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ความเหมาะสมของกลยุทธ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สรุปข้อค้นพบจากการศึกษาได้ดังนี้

ด้านการขับเคลื่อนนโยบายและหลักสูตร พบว่า ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกัน รวมทั้งขาดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ การสอนของครูไม่มีความเป็นมืออาชีพเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในทักษะการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สอนไม่ตรง ตามวุฒิและวิชาเอก และครูออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษยังไม่ถูกต้อง โรงเรียนขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับบริบทของนักเรียน ในบางระดับชั้นยังไม่สามารถปรับโครงสร้างเวลาเรียนตามนโยบายได้ การฝึกทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนยังขาดความต่อเนื่อง และชั่วโมงเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษน้อยเกินไป

ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ครูยังขาดทักษะการพูด การฟัง ครูประจำชั้นมีเวลาสอนไม่ต่อเนื่อง ไม่มีความถนัดในการสอนภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนมีวุฒิไม่ตรงตามเอกและบางส่วนไม่ได้รับการอบรมพัฒนา พื้นฐานภาษาอังกฤษของผู้เรียนอยู่ในระดับแตกต่างกันมาก การเรียนไม่มีความต่อเนื่อง

มีเนื้อหาสาระจำนวนมากที่ต้องสอนในแต่ละภาคเรียน ทำให้การจัดสรรเวลาตามโครงสร้างหลักสูตรไม่เพียงพอ ประกอบกับมาตรฐานในการเรียนรู้และตัวชี้วัดบางตัวไม่ได้นำมาจัดการเรียนการสอน

ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผู้เรียนมีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ขาดความมั่นใจในการเรียน และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ขาดครูผู้สอนที่จบตรงสาขาครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มที่ ประกอบกับจำนวนผู้เรียนและเวลาเรียนไม่สอดคล้องกัน และบางโรงเรียนยังขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานที่ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมขาดสื่ออุปกรณ์ เช่น หนังสือ สื่อการเรียนที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อการใช้งานของครูในโรงเรียน

ด้านคุณสมบัติของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ พบว่า ครูที่สอนภาษาอังกฤษและไม่ได้เรียนจบเอกอังกฤษโดยตรงจะขาดทักษะและความรู้ ใช้ภาษาในการสื่อสารได้น้อย สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนได้เพียงเล็กน้อย และครูบางคนยังขาดความมั่นใจที่จะพูดภาษาอังกฤษกับนักเรียน การเรียนการสอนในโรงเรียนยังขาดสื่อในบางชั้นเรียนทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน การเรียนการสอนใช้เทคนิคและวิธีการเดิมๆ และไม่มีการปรับปรุงให้เข้ากับยุคปัจจุบัน ครูขาดทักษะและเทคนิคการสอน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า โรงเรียนยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนอยู่ในบริบทที่ห่างไกลและทุรกันดารอาคารห้องเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา

ด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผู้เรียนยังมีทักษะไม่ครอบคลุมตามตัวชี้วัด นักเรียนขาดเรียนบ่อย ไม่ตั้งใจในการสอบ ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษจึงไม่สามารถอ่านโจทย์ให้เข้าใจได้ ครูไม่สามารถออกข้อสอบการประเมินด้านการคิดวิเคราะห์ได้ การวัดประเมินผลแต่ละครั้งใช้เวลานาน ทำให้ต้องดำเนินการวัดผลผู้เรียนรายบุคคลนอกเวลาเรียน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สามารถจำแนกออกเป็นปัจจัยด้านสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัยด้านนโยบายการเรียนการสอน ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านที่ 1 สภาพบริบทของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านสภาพบริบทของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.18–3.49 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือด้านการจัดบรรยากาศชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ รองลงมาคือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านที่ 2 นโยบายการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและหลักสูตร ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านนโยบายการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและหลักสูตรตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางและมาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41–3.84 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรแกนกลาง รองลงมาคือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านที่ 3 ความรู้ความสามารถของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางและมาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.47–3.70 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือครูจบวิชาเอกภาษาอังกฤษ รองลงมาคือครูมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านที่ 4 กระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.62–3.75 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือครูควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ รองลงมาคือครูควรมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านที่ 5 คุณลักษณะของผู้เรียน ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางและมาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41–4.24 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ และรองลงมาคือสภาพบริบทความพร้อมของครอบครัว

ผลการพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า กลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ประเด็น กลยุทธ์ 8 กลยุทธ์ 27 มาตรการ 27 ตัวชี้วัด ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 40 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่พิจารณาความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ด้านการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายและหลักสูตรนั้นยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ โดยมีสาเหตุของปัญหามาจากครูผู้สอนที่ยังไม่มีความเป็นครูมืออาชีพ โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณสมบัติของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในด้านคุณวุฒิ ครูที่สอนกลุ่มสาระภาษาอังกฤษที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยตรง จะขาดทักษะความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษคือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

ในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสอนตามหนังสือแบบเรียนมากกว่าการจัดกิจกรรมตามตัวชี้วัด เน้นการท่องจำมากกว่าการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตร

ไม่สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ได้ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรของสถาบันภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 22) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการสอน เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดหรือประมวลความรู้ ประสบการณ์และกิจกรรมทั้งหลายซึ่งจัดขึ้นให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ การใช้สื่อยังไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับบทเรียน ทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะครูผู้สอนยังใช้เทคนิควิธีแบบเดิมๆ และไม่มีการปรับปรุงให้เข้ากับยุคปัจจุบัน ครูขาดเทคนิคและทักษะการสอน ขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการจัดการเรียนการสอน

สำหรับผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างและขาดเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ขาดความพร้อมด้านร่างกาย และสติปัญญา ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าประโยชน์และความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ มองว่าภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ยากและไกลตัวเป็นภาษาที่สาม รวมทั้งความต่างทางสภาพบริบทความพร้อมของครอบครัว การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้ปกครองและการส่งเสริมจากชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา และโรงเรียนยังขาดสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการและตามสภาพของผู้เรียน พัฒนาความรู้ความสามารถรอบด้านให้ผู้เรียนได้คิด ปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้ ดี เก่ง และมีสุข

ส่วนสภาพและปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนนั้น โดยสภาพบริบทของโรงเรียนส่วนใหญ่ มีอาคารสถานที่ไม่เพียงพอและไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม สภาพห้องเรียนยังไม่พร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ดี ยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ประกอบการปฏิบัติกิจกรรมทางการภาษา เนื่องด้วยที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในเขตที่ห่างไกลและทุรกันดาร ทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษที่หลากหลายเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งการจัดบรรยากาศชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และรูปแบบของกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษที่หลากหลายถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ในส่วนของปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนนั้นจากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยในด้านกระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุด เพราะว่าในการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพการใช้ทักษะภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนนั้น การวางแผนการบริหารจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของทางโรงเรียนและครูผู้สอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยโรงเรียนมีการศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 รวมทั้งศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องทุกตัวชี้วัดดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผน มีการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้รวมทั้งมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

2. จากผลการพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย 5 ประเด็นกลยุทธ์ 8 กลยุทธ์ 27 มาตรการ 27 ตัวชี้วัด นั้นจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่นคือการใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล (CEFR) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีการปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา ยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษโดยการขยายโครงการ

พิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พัฒนาห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ ยกระดับความสามารถในการสอนของครูที่เน้นการสื่อสารตามกรอบมาตรฐาน (CEFR) และส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน

3. จากผลการประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ประเด็นกลยุทธ์ด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมโครงการพิเศษด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งมีมาตรการที่สำคัญได้แก่ ส่งเสริมให้ทุกอำเภอมีโรงเรียนโครงการพิเศษด้านภาษาอังกฤษ และส่งเสริมให้ทุกอำเภอมีห้องเรียนพิเศษด้านภาษาอังกฤษเป็นมาตรการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ควรให้ความสำคัญในการดำเนินการส่งเสริมสอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 1–3) ระบุว่าทุกประเทศในอาเซียนมีภาษาประจำชาติเป็นของตนเอง จึงทำให้ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้ในฐานะภาษากลางของอาเซียน รวมทั้งประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ควรมีการยกระดับความสามารถการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยมีการประเมินความรู้ความสามารถของครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การส่งเสริมให้ครูสอนภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน (CEFR) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (CLT) และส่งเสริมการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับนโยบาย ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมความรู้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยศึกษาเอกสารและคู่มือกรอบอ้างอิงทางภาษา (CEFR) และดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามกรอบ (CEFR)

2. ระดับสถานศึกษาต้องมีการใช้ (CEFR) เป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนโดยนำไปใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถทางภาษาของนักเรียนและครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลสนับสนุนและส่งเสริมนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการทดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษา และนำผลไปใช้จัดทำแผนพัฒนาครูและนักเรียน

3. ระดับห้องเรียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องศึกษาเอกสารและคู่มือกรอบอ้างอิงทางภาษา (CEFR) และนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการเข้ารับการทดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษา เข้าร่วมการอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนมีการนำหลักสูตรมาวิเคราะห์และนำมาปรับปรุงใช้ตามบริบทของสถานศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะทางภาษาตามระดับ (CEFR) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารให้นักเรียนมีโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ. (2552). *บันทึกการเดินทางอาเซียน.* กรุงเทพฯ: วิธิตา แอนิเมชั่น.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา พ.ศ.2555–2558

_____. (2554). *ก้าวสู่อาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

_____. (2555). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2555–2558.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2557). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2555). *กลยุทธ์และนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปี 2555.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). กลยุทธ์ สถาบันภาษาอังกฤษ ปี 2555.

_____. (2556). รายงานผลการบริหารจัดการ สพป. ชม.3.